

N E D E R L A N D

CVK geeft haar mening over het SER-advies

In het orgaan van de Centrale van Zeevaarders ter Koopvaardij en Visserij, «Ons Bestek» worden verschillende opmerkingen gemaakt over het advies, dat de Sociaal-Economische Raad heeft uitgebracht aan de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over het vraagstuk van de arbeidstijdvermindering voor jeugdigen van vijftien tot en met zeventien jaar en daarmee verband houdende eventuele wijziging van de arbeidswet van 1919.

Het blad wijst er op dat de SER in het verleden terzake van de werktijden van jeugdigen adviezen heeft uitgebracht, die geleid hebben tot wettelijke regeling van deze aanlegenheden. Zo is bepaald dat de arbeid een wekelijks onafgebroken rusttijd moet hebben van tenminste 36 uur. Voor zover het jeugdige personen betreft moet bovendien nog eenmaal per week vrijaf worden gegeven na half één dan wel op maandag tot één uur.

Voor jeugdigen geldt dan ook nog dat slechts vergunning kan worden verleend om hen per dag negen uur arbeid te doen verrichten indien één hele of twee halve dagen per week door onderwijs in beslag wordt genomen. Voorts is nog bepaald dat jeugdigen dagelijks een onafgebroken rusttijd van tenminste twaalf uur moeten hebben.

De overheid geeft er blijk van zich bewust te zijn van verantwoordelijkheid voor de jeugdigen, die beschermd worden tegen overmatige inspanningen, die op latere leeftijd tot ernstige nadelige gevolgen kunnen leiden. Maar vooral op de ouders rust een groot stuk verantwoordelijkheid die door niemand anders kan worden gedragen. Voor jongens van veertien jaar zijn de omstandigheden in het bedrijf per sé niet geschikt. Het feit, dat er flinke, gezonde kerels zijn gegroeid uit kinderen, die al op zeer jeugdige leeftijd aan het werk moesten, bewijst geenszins dat het harde werk gedurende lange dagen als kind geen kwaad kan. Neen, er zijn wel degelijk beschermende maatregelen nodig, zegt het blad, dat het des te schrijnender acht, dat de visserij voor wat dit onderwerp betreft buiten de wet is gesteld. Daar mogen wel kinderen van veertien jaar zeven dagen per week werken. Daar trekt men er zich niets van aan, dat voor hen arbeidstijden van twintig uur per dag geen uitzonderingen zijn. Zij behoeven geen vrije middag te hebben, geen maximale arbeidsduur van negen uur met een dag vrij in de week, voor het ontvangen van onderwijs, niets van dit alles!

Het blad wijst er op dat naar aanleiding van een verdrag van de internationale arbeidsorganisatie, in 1959 aangenomen, inzake de minimum leeftijd van opvaarders van

visserijsschepen, de toenmalige staatssekretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid de SER verzocht te willen adviseren over wijziging van de in Nederland geldende voorschriften. In zijn toelichting zegt de sekretaris, dat alhoewel het betreffende verdrag onder bepaalde omstandigheden de arbeid van veertienjarigen op visserijsschepen toelaat, het de voorkeur verdient om veertienjarigen niet langer toe te laten tot arbeid aan boord van visserijsschepen. Hij motiveerde dit door er op te wijzen dat deze arbeid dikwijls — sociaal gezien — onder ongunstige omstandigheden moet worden verricht. Hij meende daarom dat bezwaarlijk kon worden voldaan aan de voorwaarden, die het verdrag verbindt aan de toelating van veertienjarigen tot die arbeid, te weten dat dit het kind ten goede moet komen.

«Ons Bestek» zegt er indertijd net zo over te hebben gedacht. We hebben onze invloed aangewend om tot een absoluut verbod van arbeid voor veertienjarigen op de visserij te komen. In oktober van het vorig jaar schreven wij met bijzondere belangstelling het advies van de SER tegemoet te zien, waarbij wij de hoop uitspraken dat men de Staatssekretaris in zijn toelichting zou volgen.

Het orgaan van de CKV konstateert dat de SER nu heeft geadviseerd. Aanvankelijk lag het in de bedoeling de bestaande onbeperkte vergunning voor niet-leerplichtigen van veertien jaar te laten vervallen, doch de SER zag hierin een belemmering van de initiatieven, die door het Bedrijfsschap voor de Visserij met betrekking tot de scholing worden ontplooid. Het is nu de bedoeling van de SER de vergunningsmogelijkheid strenger te maken door te verlangen dat de vergunning in het belang is van het betrokken kind. In het Staatsblad is het Koninklijk Besluit van september 1963, betreffende arbeid van leerplichtige personen aan boord van schepen in gebruik voor zeevaart, gepubliceerd. Uit de publikatie blijkt dat de minister met voorbijgaan van de opvatting van de vorige staatssekretaris het advies van de SER heeft gevolgd. Thans zal slechts een vrijstelling worden verleend indien degene die tot het verlenen bevoegd is, zich er van overtuigd heeft, dat de arbeid aan de veertienjarige ten goede komt, zulks na kennisgeving van een verklaring van een geneeskundig ambtenaar der arbeidsinspectie, waaruit blijkt dat aan de onderhavige arbeid voor de veertienjarige geen nadelen zijn verbonden en na overweging van het oogenblik en het toekomstige nut van deze arbeid voor de veertienjarige.

Het blad zegt zeer benieuwd te zijn naar de wijze van uitvoering van de bepalingen van dit besluit. Vertaald voor onze vissers zegt het besluit in feite dat wat goed, neen, noodzakelijk is voor jeugdige personen, die niet het beroep van visser willen gaan beoefenen, niet geldt voor de visserijseugd. Het werken op de visserij van kinderen kan nimmer in hun belang zijn. Er zullen zeker vergunningen worden uitgegeven, nu het SER-advies door de minister is opgevolgd.

Het blad zegt er al op te hebben gewezen dat de ouders een grote verantwoordelijkheid hebben. Het is te hopen, dat zij wijzer zijn dan de wijze mannen van de Sociaal-Economische Raad en ook wijzer dan de minister en bedenken dat de boom wordt geveld als aan de wortels geknaagd wordt. Hoe welkom de verdiensten van het kind in het gezin ook mogen zijn, laat het toch vooral met het oog op zijn gezondheid later niet voor het vijfde jaar naar zee gaan.

Eindelijk pensioen voor zeevissers

Nog steeds hebben de zeelieden van de visserij in Nederland geen pensioen, al heeft de in Engeland zetelende Nederlandse regering dit twintig jaar geleden al beloofd. «Ons Bestek», het orgaan van de Centrale van Zeevaarders ter Koopvaardij en Visserij wijst er op, dat meteen na de oorlog werd bepaald, dat de koopvaardij het eerst in aanmerking zou komen.

Men mocht toen volgens de CKV aannemen, dat de instelling van eenzelfde fonds voor de visserij een eenvoudige zaak kon zijn, maar dit blijkt een naïeve gedachte te zijn geweest, want men heeft inmiddels al weer tien jaar gewacht.

Reeds spoedig na de instelling van het koopvaardijpensioenfonds luidde de CKV de alarmklok. In een uitvoerige brief drong men er bij de regering op aan te bevorderen dat spoedig het ontwerpen van de regeling voor vissers zou worden begonnen.

Men realiseerde zich toen al dat men in de redersgemeenschap op grote tegenstand zou stuiten. Een tegenstand steunend op het ontbreken van bereidheid mede de kosten aan een pensioenregeling verbonden te dragen. Er werd een verbeterde strijd gevoerd om de zaak op gang te krijgen en later om de regeling van de grond te krijgen, aldus «Ons Bestek».

Thans is het eindelijk zover, zo schrijft het blad, dat de pensioenregeling voor de visserij gestalte gaat krijgen. Niet dat de meeste fervente tegenstanders van aansluiting bij een pensioenfonds hun verzet hebben opgegeven, integendeel, zij blijven nog even hardnekkig volharden in hun afwijzende houding, schrijft het blad:

«Tenslotte is echter besloten dan maar in zee te gaan zonder hen. De twee organisaties van werkgevers, de reder vereniging voor de Nederlandse Zeevisserij en de Vereniging van Reders van Vissersvaartuigen in IJmuiden waren reeds lange tijd bereid aan de instelling van het fonds mede te werken. Het is tot nu toe niet gelukt de overige groepen visserijreders, die voor aansluiting bij het fonds in aanmerking komen, tot die aansluiting te bewegen.»

Het blad, dat in een vergadering van vertegenwoordigers van de beide vorengenoemde redersverenigingen en van CKV en christelijke en katholieke werknemersbonden op 25 oktober in Scheveningen werd besloten dat een bedrijfspensioenfonds voor de zeevisserij zal worden opgericht. Het ontwerpen van de statuten alsmede het pensioenreglement, alsmede het verkrijgen van de koninklijke goedkeuring zal nog enige tijd vorderen.

Om echter aan alle onzekerheid bij de vissers een einde te maken zijn toch maatregelen getroffen om op 1 januari 1964 met het fonds te kunnen draaien en op die datum de premiebetaling te laten beginnen zodat van dat tijdstip af pensioenaanspraken kunnen worden opgebouwd.

Te dien einde is een stichting in oprichting. De statuten van die stichting zijn reeds ontworpen en alle voorbereidingen voor de oprichting van het bedrijfspensioenfonds zijn getroffen, ook voor wat de aanvraag tot verplichtstelling door de minister betreft.

Voor het vaststellen van de aanspraken van de toekomstige deelnemers aan het fonds, over de jaren dat zij het beroep van zeevisser in het verleden hebben uitgeoefend, zijn gegevens nodig. Met voortvarendheid zal aan het verkrijgen van de gegevens ter zake van het arbeidsverleden van de betrokkenen worden gewerkt.

Het strekt tot grote voldoening, aldus «Ons Bestek», dat de eindstreep in zicht is en dat de in 1942 door de regering gedane belofte aan de vissers aan de vervulling toe is. Wel wordt de vreugde getemperd door het feit, dat de schippers-eigenaren niet meedoen, doch wellicht komen zij nog voor de definitieve regeling in werking treedt tot andere gedachten.

Voor al met het oog op het belang van de bij deze eigenaren in dienst zijnde vissers zal nog getracht worden deze eigenaren tot deelneming te bewegen. Dit mag echter de afwerking van de oudedagsvoorziening van de groep, waarvoor dit thans binnen het bereik ligt, niet verder vertragen», aldus «Ons Bestek».